

10. NETECHNICKÉ SHRUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

U posuzovaného materiálu se předpokládá v souladu s novou legislativou stavebního práva (*de lege lata*) průběžná aktualizace jedenkrát za dva roky (§42 zákona č. 183/2006 Sb.).

Návrh Zásad územního rozvoje (ZÚR) je zpracován pro území Olomouckého kraje (viz příloha 2), které v současné době zahrnuje správní území třinácti obcí s rozšířenou působností.

Návrh ZÚR Olomouckého kraje bude po ukončení procesu schvalování ÚPD důležitým koncepčním materiálem, který bude stěžejním způsobem ovlivňovat územní rozvoj kraje především z hlediska jeho napojení na okolní infrastrukturu (sítě vodovodu, plynovodu, komunikací, vedení vvn a další).

Cílem řešení návrhu ZÚR Olomouckého kraje je dle stavebního zákona stanovení uspořádání a limitů řešeného území z nadmístního hlediska, vymezení významných rozvojových ploch, hlavních koridorů dopravy a technické infrastruktury, územních systémů ekologické stability a dalších území speciálních zájmů.

V textové části koncepce je za tím účelem uvedeno celkem 57 (dlouhodobých) cílů (priorit) řešení ve třech oblastech, z nichž bylo pro účely tohoto Vyhodnocení abstrahováno 9 priorit, označených písmeny a) až i).

Hlavním smyslem posuzované koncepce je tak vytvoření předpokladů pro dosažení dlouhodobých cílů řešení prostřednictvím realizace jednotlivých záměrů, z nichž nejdůležitější typy jsou uvedeny jako veřejně prospěšná opatření, resp. veřejně prospěšné stavby.

Formálně je hodnocená koncepce „ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE OLOMOUCKÉHO KRAJE“ – návrh členěna na závaznou část a odůvodnění.

První z těchto částí obsahuje kapitoly:

- A-** Textová část
- B-** Grafická část

Druhá část, Odůvodnění obsahuje kapitoly:

- C-** Textová část
- D-** Grafická část, jejíž součástí je i Seznam záměrů, převzatých z platných ÚP VÚC Jeseníky a Olomoucké aglomerace dle ust. §187 odst.2 zákona č. 183/2006 Sb. do Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje

Cílem předloženého „Vyhodnocení vlivů“ byla snaha odhadnout, resp. kvantifikovat očekávané vlivy této koncepce na životní prostředí a současně na veřejné zdraví obyvatel, žijících v této oblasti. K tomu účelu byla zvolena metoda

- Tabulkového hodnocení všech nově navržených záměrů
- Multikriteriální hodnocení skupin veřejně prospěšných staveb/opatření

Paralelně- v části B Vyhodnocení vlivů ZÚR na udržitelný rozvoj území- byl posouzen vliv hodnoceného návrhu ZÚR na systém NATURA 2000.

Součástí hodnocené koncepce jsou rovněž veřejně prospěšná opatření a seznam veřejně prospěšných staveb, pro něž je možné vlastnická práva k nemovitostem vyvlastnit (omezit) ve smyslu ustanovení §170 stavebního zákona č.183/2006 Sb., s využitím zákona č.184/2006 Sb., pokud by nebylo přednostně dosaženo dohody s vlastníky těchto nemovitostí.

V uvedeném materiálu jsou rovněž shrnuty důsledky řešení na využití pozemků. Vyhodnoceny jsou vlivy navrhovaného řešení jak na zemědělský půdní fond, tak na pozemky, určené k plnění funkcí lesa . Tabulkově je vyhodnocena struktura půdního fondu a bilanční vyhodnocení záboru ZPF resp. PUPFL.

Grafická část koncepce zahrnuje celkem 15 výkresů v měřítku 1: 50 000 až 1: 500 000 pro jednotlivé hodnocené složky (uspořádání území, koncepce dopravy, koncepce zásobování elektrickou energií a plynem a další).

ZÚR Olomouckého kraje tak budou určovat podmínky nadmístního významu pro rozvoj území, které svým rozsahem nebo důsledky mohou zasáhnout a ovlivnit využívání území více obcí a které tedy svým charakterem překračují pravomoci jednotlivých obcí.

Očekávané vlivy realizace koncepce na životní prostředí

Mimo tabulkové hodnocení vlivů všech nově navržených záměrů na životní prostředí a obyvatelstvo (viz příloha 11) bylo provedeno hodnocení vlivů skupin veřejně prospěšných staveb/opatření a to:

- vyhodnocením vlivů dlouhodobých cílů předložené koncepce na vybrané referenční cíle ochrany životního prostředí
- vyhodnocením vlivů navržených veřejně prospěšných staveb/opatření na vybrané referenční cíle ochrany životního prostředí

U prvního způsobu byly jako dlouhodobé cíle řešení koncepce akceptovány cíle, uvedené v Úvodu tohoto Vyhodnocení a označeny písmeny a) až i).

Referenční cíle ochrany životního prostředí byly navrženy tímto vyhodnocením. Jedná se celkem o 10 relevantních referenčních cílů, označených čísly 1 až 10.

Při snaze o kvantifikaci uvedeného vztahu byl nejpozitivnější vliv (+7 bodů) nalezen u dlouhodobého cíle koncepce a), tj. „vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích“.

Jednoznačně negativní vliv (-22 body) na životní prostředí byl naproti tomu nalezen u dlouhodobého cíle c), tj. „navrhnout koridory nadmístního významu na úseku dopravní a technické infrastruktury pro zajištění dobré obslužnosti území a využití území“, a to zejména v důsledku vlivu tohoto cíle na hlukové poměry, ekosystémy, ZPF a další.

U druhého způsobu byly jako veřejně prospěšné stavby/opatření akceptovány ty, které byly převzaty z dřívějších ÚPD, event. nově hodnocenou koncepcí navrženy.

Tyto stavby/opatření byly seskupeny do šesti příbuzných skupin.

Z předloženého se jeví, že nejhůře byly hodnoceny veřejně prospěšné stavby „Dálnice, silnice, obchvaty“, zahrnujících i přeložky silnic první a druhé třídy. U těchto staveb bylo výsledné hodnocení k referenčním cílům ochrany životního prostředí nejhorší (výsledná hodnota -14). Zásadní negativní hodnocení bylo dokonce u třech referenčních cílů (ochrana ZPF, ochrana přírody, stav a funkce ekosystémů), což se projevilo v celkovém bodovém ohodnocení.

Kladné hodnocení u těchto staveb bylo dosaženo pouze na úseku ochrany ovzduší (+1), snižování hlukové zátěže obyvatel (+1) a snižování spotřeby neobnovitelných zdrojů energie (+1). Potěšitelnou skutečností (bodové hodnocení 0) je neutrální vliv na produkci odpadů (stavby po realizaci prakticky neprodukují odpady).

Nejpozitivnější hodnocení z uvedených opatření koncepce lze připsat záměrům na realizaci nadregionálních a regionálních systémů ÚSES ve smyslu Krajského generelu těchto systémů, s celkovým bodovým hodnocením +13. U těchto veřejně prospěšných opatření byl negativně hodnocen pouze jejich vliv na odnětí půdy ze ZPF, jakožto referenční cíl ochrany ŽP. Kladná bodová hodnocení byla pro tato opatření přidělena v celkem čtyřech případech (vliv na ochranu vody, vliv na ochranu přírody, revitalizaci a funkci ekosystémů).

Očekávané vlivy realizace koncepce na veřejné zdraví

Vyhodnocení vlivů předložené koncepce na ochranu veřejného zdraví ve smyslu programu vlády ČR ze dne 30.10.2002 „ZDRAVÍ 21“ bylo provedeno rovněž dvěma způsoby:

- vyhodnocením vlivů dlouhodobých cílů předložené koncepce na vybrané referenční cíle ochrany veřejného zdraví
- vyhodnocením vlivů navržených veřejně prospěšných staveb/opatření na vybrané referenční cíle ochrany veřejného zdraví

U prvního způsobu byly jako dlouhodobé cíle řešení koncepce akceptovány cíle, uvedené v Úvodu tohoto vyhodnocení a označeny písmeny a) až i), jak je výše uvedeno.

Referenční cíle ochrany veřejného zdraví (č. 1 až 8) byly navrženy tímto vyhodnocením.

Významně (prakticky podle všech referenčních cílů) pozitivní hodnocení (+9 bodů) bylo nalezeno u dlouhodobého cíle b) (zajistit předpoklady pro udržitelný rozvoj území komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území). Kladně hodnocen byl referenční cíl „zdraví mladých“, „zdravé místní životní podmínky“ a některé další.

Jednoznačně negativní vliv (-5 bodů) na veřejné zdraví byl naproti tomu nalezen (stejně jako u vlivu na životní prostředí) u dlouhodobého cíle c), tj. „navrhnout koridory nadmístního významu na úseku dopravní a technické infrastruktury pro zajištění dobré obslužnosti území a využití území“, a to zejména v důsledku vlivu tohoto cíle na zdravý start do života, zdravé stárnutí a některé další.

U druhého způsobu byly jako veřejně prospěšné stavby/opatření akceptovány ty, které byly převzaty z dřívějších ÚPD, event. nově hodnocenou koncepcí navrženy.

Tyto stavby/opatření byly seskupeny do šesti příbuzných skupin.

Z provedeného hodnocení vyplynulo, že totiž až na jednu skupinu veřejně prospěšných staveb (dálnice, silnice, obchvaty) žádné z veřejně prospěšných staveb nedosáhly celkového negativního hodnocení vlivu na referenční cíle ochrany veřejného zdraví. Negativní hodnocení u staveb „dálnice, silnice, obchvaty“ (-1 bod) k referenčním cílům ochrany veřejného zdraví je důsledkem pouze nepatrného negativního vlivu na více referenčních cílů ochrany veřejného zdraví a toto hodnocení tudíž nelze přeceňovat.

Naproti tomu nejvýraznější pozitivní vliv na referenční ukazatele ochrany veřejného zdraví bylo opět (stejně jako u vlivu na životní prostředí, viz kapitola 11) dosaženo u veřejně prospěšných opatření „Systém regionálních a nadregionálních ÚSES“ a to +12 bodů.

Druhé nejpozitivnější bodové ohodnocení (+9 bodů) bylo konstatováno u veřejně prospěšných opatření „protipovodňová opatření“ a to zejména v důsledku výrazně pozitivního vlivu na referenční cíl „Zdravé a bezpečné životní prostředí“ (+4 body).

Co se týče vlivu staveb „dálnice, silnice, obchvaty“, které se v hodnocení na referenční cíle ochrany životního prostředí umístily na posledním místě (viz kapitola 11), jejich vliv na veřejné zdraví není zdaleka tak negativní. Na jejich hodnocení (-1) se negativně projevil poměrně nízký vliv na celkem 4 referenční cíle ochrany veřejného zdraví.

U všech popsanych hodnocení přitom nebyl zjištěn negativní vliv hodnocené koncepce na území okolních krajů, event. Polsko (viz kapitola 7, 12).

I když tedy z předloženého Vyhodnocení nelze dovést jednoznačně negativní vliv koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, je nezbytné výše uvedené možné nepříznivé vlivy minimalizovat. Pro zmírnění těchto možných nepříznivých vlivů (srovnej ustanovení §45i zák.č. 114/1992 Sb.) je nutno v dalších stupních respektovat zejména následující připomínky:

1. Jednotlivé záměry v rámci hodnocené koncepce, obsažené v příloze č.1 zákona č.100/2001 Sb. v platném znění budou podrobeny posouzení vlivů na životní prostředí podle tohoto zákona. V případě variantního řešení bude vybrána varianta s minimálními dopady na ŽP a ochranu veřejného zdraví.
2. Realizace labské větve průplavu Dunaj-Odra-Labe ve variantě, vedoucí přes CHKO Litovelské Pomoraví a pSCI v této lokalitě je vzhledem k zjištěným negativním vlivům na životní prostředí nepřijatelná. Uskutečnění propojení Baltické moře- Severní moře na území ČR nedoporučujeme.
3. Realizace lokalit pro akumulaci povrchových vod Hřbety, Řimice a Velká Morava byly ze ZÚR vypuštěny. Lokality Hanušovice, Hanušovice II a Mohelnice se nedoporučuje realizovat jako nádrže s trvalým nadržáním povrchové vody.
4. Zásadně přehodnotit umístění a kapacity lokalit pro akumulaci povrchových vod DI. Loučka, Ondřejovice-Javorná, Nové Losiny, Branná, Splav, Kociánov a Teplice za účelem odstranění střetů se zájmy ochrany životního prostředí.
5. Při návrhu výstavby železnic (VRT, Kouty n/D) a výstavby lanových drah (v chráněných oblastech) volit variantu s minimálními dopady na přírodu a krajinu (územní varianty, využití stávajících průseků, protipohledové bariéry).
6. Trasa komunikace I/44 ve variantě vedení v nové stopě- volnou krajinou na Jesenicku se vzhledem k existenci území, zřízeného dle směrnice č. 79/409/EEC a směrnice č. 92/43/EEC právního systému EU (území soustavy NATURA 2000) nedoporučuje.

7. V dalším průběhu schvalování ÚPD zvážit zkapacitnění, resp. zvýšení priority u komunikací I/46, II/444, resp. II/446 a II/447 (Mohelnice- Šternberk) s cílem snížit při propojení Uničov-R35 zatížení silnice II/449, procházející středem CHKO Litovelské Pomoraví a územím soustavy NATURA 2000. Zařazení komunikace II/449 v úseku Uničov- Litovel do veřejně prospěšných staveb se nedoporučuje.
U obchvatu Šternberka (silnice I/46) upravit trasu vzhledem k povolenému rozšíření stavby ČOV.
8. Otvírání nové těžby nerostů v ZCHÚ a v územích systému NATURA 2000 se nedoporučuje. Při kumulaci více střetů (ochrana přírody, vodní zákon, ZPF) se doporučuje rebilance ložisek s převodem do zásob vázaných či nebilančních
9. Při návrhu konkrétních záměrů staveb, event. koridorů liniových staveb v lokalitách mimo „zastavěná území“ obcí v maximální míře respektovat doporučení orgánů ochrany životního prostředí se snahou o minimální zásah do ZPF (I. a II. třída ochrany) PUPFL, zvláště chráněných území a území soustavy NATURA 2000.
10. Při řešení dopravní situace na území Olomouckého kraje vždy paralelně řešit vliv hluku na venkovní chráněný prostor a emisí znečišťujících látek do ovzduší, včetně odpovídajících kompenzačních opatření.
11. Plochy nadmístního významu pro výrobu, skladování a podnikání navrhovat vždy s ohledem na vyloučení negativního vlivu na území soustavy NATURA 2000 a se snahou o minimalizaci odnímané plochy pozemků ZPF a PUPFL a vždy upřednostňovat řešení na půdách horší kvality- tj. minimalizace odnímání půd, zařazených v I. a II. tř. ochrany.
12. Realizaci záměrů, podporujících tlak na větší rekreační využívání území označeného jako Specifická oblast SOB 4 Jeseníky- Králický Sněžník pečlivě vážit s ohledem na ochranu a integritu území EVL a PO.